

Beleidsstuk FASEMODEL

Dit beleidsplan beschrijft de strategische en operationele wijze van het Fasemodel. Eerst zal de theoretische onderlegger worden beschreven. Daarop volgen het doel (het waarom), de wie, wat en hoe.

Theoretisch kader

Ter onderbouwing van het (werken met het) fasemodel is gebruik gemaakt van:

- De leertheorie en onderwijspsychologie van het behaviorisme waarin grondleggers als Watson, Skinner, Pavlov, Thorndike en Bandura ten grondslag liggen (Berg, 2023).
Watson stelt dat alle gedragingen zijn aangeleerd via interactie met de omgeving. Het operant conditioneren van Skinner is gefundeerd op het idee dat gedrag beïnvloed wordt door de gevolgen die erop volgen. De inzichten van Thorndike benadrukken het belang van ervaring, herhaling en positieve versterking in het leerproces. Het klassiek conditioneren middels belonen en straffen komt van Pavlov en Bandura benadrukt het sociaal leren via modelleren: individuen (en voor kinderen) leren door het observeren en imiteren van anderen, zoals leraren, ouders en leeftijdsgenoten.
- De zelfdeterminatie theorie van Deci en Ryan (1985, 2000). Deze schetst dat docenten de intrinsieke motivatie verhogen als ze weten in te spelen op drie psychologische basisbehoeften:
 - **Autonomie.** De leerling heeft de vrijheid om een activiteit naar eigen inzicht te kunnen uitvoeren en heeft invloed op wat hij/zij doet.
 - Gevoel van **competentie.** Het vertrouwen dat de leerling moet hebben in eigen kunnen.
 - **Relatie**, sociale verbondenheid. De verbondenheid met de omgeving, ofwel vertrouwen hebben in anderen. En een positief klimaat in de klas; leerlingen moeten zich vrij voelen om vragen te stellen en niet bang zijn om fouten te maken.

Bouwstenen voor het (werken met het) fasemodel: interactie, positieve versterking, gedragingen aanleren, belonen en straffen, modelleren, intrinsieke motivatie, autonomie, competentie, relatie.

Voor het uitdenken en de opzet van dit stuk is gebruik gemaakt van de Golden Circle van Sinek (2011): why, what en how.

POSTADRES
Postbus 1458
5004 BL Tilburg

BEZOEKADRES
Dr. Ahausstraat 1
5042 EK Tilburg

T. 013 - 500 2400
E. info.vmbo.tb@derooipannen.nl

derooipannen.nl

IBAN NL85RAB00118530585
BIC RABONL2U
KVK 41095199

Waarom – doel

Het fasemodel heeft als doel bij te dragen aan een positieve ontwikkeling van het leer- en lesvoorwaardelijk gedrag van de leerling.

Middels de inzet van het fasemodel wordt bijgedragen aan drie ambities van ons schoolplan:

Ambitie 2: positief en stimulerend klimaat

- Iedereen gelijke kansen: elke leerling krijgt aandacht en wordt gezien, ook door medeleerlingen (peergroup/feedback)
- Duidelijkheid voor alle partijen: leerling, mentor, docent, ouder, leco
- Leren door gewenst gedrag te belonen en ook door gevolgen op ongewenst gedrag, samen zorgen voor de school als veilige haven.
- Werken aan (intrinsieke) motivatie door belonen, straffen, autonomie, competentie en in relatie.

Ambitie 3: passende ondersteuning

- We doen het samen, ouders – leerling – school: het versterkt de samenwerking met ouders en vergroot de ouderbetrokkenheid
- Versterking van het mentoraat door een duidelijke werkwijze voor de mentor met hulp van de leerlingcoördinator en het ondersteuningsteam

Ambitie 4: professionele leer- en werkomgeving

- Het draagt bij aan het elkaar aanspreken en feedback geven door de duidelijkheid op afspraken van het model – samen werken, samen leren, samen verbeteren

Wie

We werken met het fasemodel binnen de onderbouw. Er wordt ingestoken op het modelleren van het gedrag middels een positieve versterking en het stellen van duidelijke kaders (externe motivatie).

In de bovenbouw gebruiken we het model in principe niet, wellicht wel incidenteel op maat en naar behoefte. We steken daar meer in op de intrinsieke motivatie door leerlingen meer vrijheid te geven, waardoor de autonomie groeit en hun gevoel van competent zijn wordt bevorderd. Op die manier bereiden we ze voor op hun stap naar een vervolgopleiding.

Wat

Het fasemodel bestaat uit verschillende fases waarin een leerling kan zitten qua leer- en gedragshouding. Het geeft de leerling inzicht in wat goed gaat en waarin hij zich nog kan ontwikkelen. Middels gezamenlijke interventies groeit de leerling in (leer voorwaardelijk) gedrag. Herhaaldelijk belonen op het positief ontwikkelde gedrag stimuleert de leerling. Daarnaast geven duidelijke grenzen en kaders in de gekleurde fases aan wat niet gewenst gedrag is. Consequenties zijn hiervoor op maat. In de bijlagen zijn de fases, het interventiemenu en het beloningssysteem te vinden.

Hoe

De mentor checkt wekelijks tijdens het mentoruur, via Magister, samen de fase per leerling. De administratie vindt plaats in een uniform Excel format (zie bijlage 4). Waar nodig worden doelen, interventies en contracten opgesteld en is er contact met thuis, leerlingcoördinator en de adjunct-directeur. Zie hiervoor ook het interventiemenu in bijlage 2. Van de mogelijke doelen, afspraken en evaluaties wordt verslag gelegd in Magister.

Referenties

Berg, B (2023). *Leertheorie het behaviorisme: Een compleet overzicht van alle grondleggers Watson, Pavlov, Skinner, Bandura*. Van: [https://eenmeesterinleren.nl/leertheorie-het-behaviorisme/#:~:text=wat%20is%20de%20theorie%20van%20Skinner?%20\(Operant%20conditioneren\),B.F.&text=Deze%20theorie%20is%20gefundeerd%20op,bij%20het%20vormen%20van%20gedrag](https://eenmeesterinleren.nl/leertheorie-het-behaviorisme/#:~:text=wat%20is%20de%20theorie%20van%20Skinner?%20(Operant%20conditioneren),B.F.&text=Deze%20theorie%20is%20gefundeerd%20op,bij%20het%20vormen%20van%20gedrag).

Deci & Ryan (1985, 2000). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. Van: <https://wij-leren.nl/zelfdeterminatie-theorie.php>

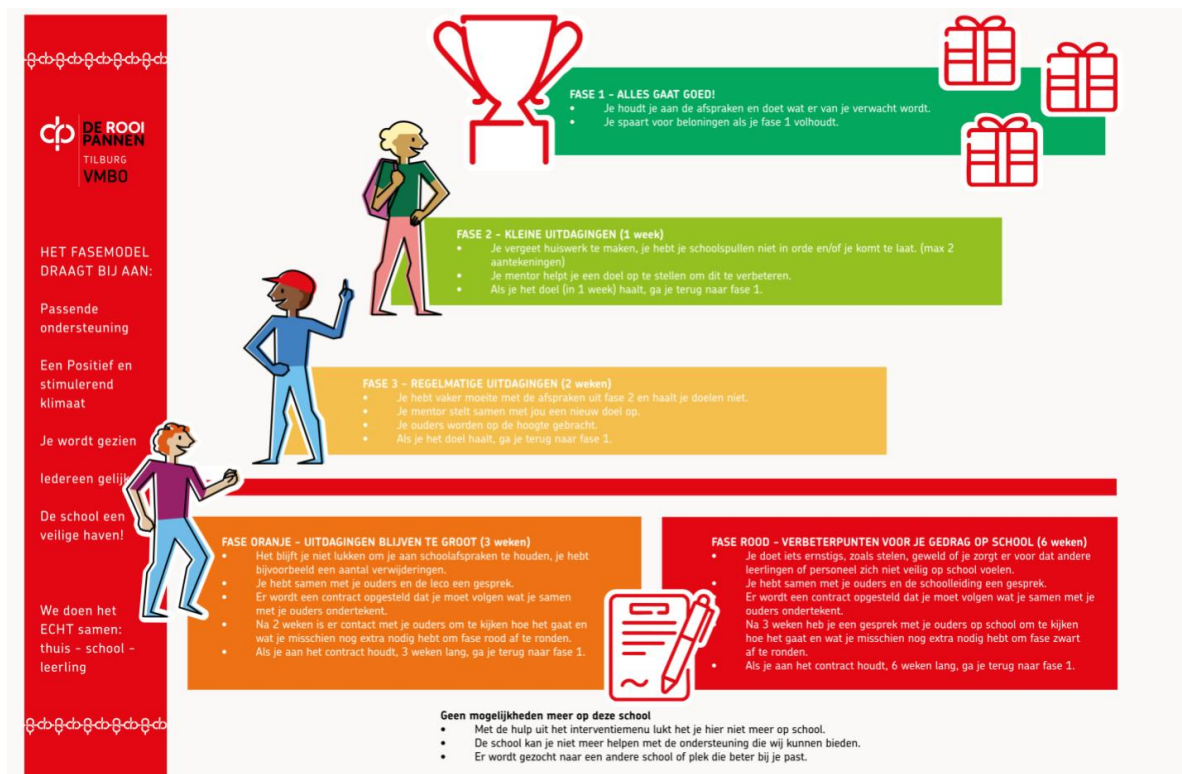
Sinek, S. (2011). *Start with Why*. Penguin.

Bijlagen:

1. Visual Fasemodel
2. Interventiemenu
3. Beloningssysteem
4. Administratie

Bijlage 1: Visual Fasemodel

Bijlage 2: Interventiemenu

Onderstaande interventies zijn mogelijkheden/voorbeelden om uit te putten. In de praktijk zijn de interventies op maat en lopen ze mogelijk door de fases heen. Dit menu geeft richting en mogelijke houvast in het samen interveniërend en planmatig werken.

Interventiemenu fasemodel

*Fase 1 betekent dat alles goed gaat				
Interventie	Fase 2	Fase 3	Fase oranje	Fase rood
Dossierstudie: verklaring gedrag en eerdere (succesvolle) interventies	X	X	X	X
Plek in de klas - plattegrond	X	X	X	X
Time-out kaart	X	X	X	X
Doelenkaartje (op tafel)	X	X	X	X
Positieve gedragskaart	X	X	X	X
Incheckmoment bij de Rebound	X	X	X	X
Inzet van een buddy/maatje in de klas	X	X	X	X
Inzet peermaatje (uit de bovenbouw)	X	X	X	X
Bespreken met alle lesgevers + <u>leco</u> : gezamenlijke aanpak	X	X	X	X
Aanvraag en inzet coach	X	X	X	X
Inzet M@ZL		X	X	X
Betrekken leerplicht		X	X	X
Bespreken binnen intern zorgoverleg (via <u>leco</u>)			X	X
Observatie/meedenken door orthopedagoog			X	X
Training IMW/extern (doorverwijzen)			X	X
Inzet <u>RnewT</u>			X	X
Inzet Preventie met gezag			X	X
Halt spreekuur			X	X
Inzet wijkagent			X	X
Contract opstellen/brief naar huis			X	X
Tijdelijk uitsluiten van schoolse activiteiten			X	X
Time-out/lesverbod			X	X
Herstelgesprek			X	X
Excuusbrief laten maken			X	X
Rebound			X	X
Consultatie door schoolcontactpersoon (Jan 't Hart)			X	X
Aanvraag TLV (voor VSO, Track 013 of Praktijkonderwijs)			X	x
Betrokkenen				
Leerling & mentor	X	X	X	X
Ouder(s)/verzorger(s)		X	X	X
Lesgevers			X	X
<u>Leerlingcoördinator</u>			X	X
Adjunct-directeur				X

Bijlage 3: Beloningssysteem

Beloningssysteem Fasemodel

Elke week neemt de mentor tijdens de mentorles de fase per leerling door en noteert dit in het uniforme Excel format. Wanneer de leerling in fase 1 zit, krijgt de leerling van de mentor hiervoor een zogenaamde 'Fasekaart': een belonings(credit)kaartje met daarop 1 punt (zie figuur 1).

De kaart met 1 punt kan direct (of later) worden ingezet voor een vrijstelling van de begeleidingsles. De leerling verzilverd dan de beloning en levert het fasekaartje weer in bij de mentor.

De leerling kan echter ook doorsparen. Bij 5 kaartjes van 1 punt, kunnen deze worden ingewisseld voor een kaartje met 5 punten (zie figuur 1) en bij 10 punten voor een kaartje met 10 punten. Bij elke verzilvering van de beloning levert de leerling de kaartjes in: bij de mentor, vakdocent of de aulamedewerker – afhankelijk van de beloning.

De mentor houdt een setje met fasekaartjes bij zich om uit te delen tijdens de mentorles. Op het meldpunt liggen 'reserve' kaartjes, voor als ze allemaal vergeven zijn. Vakdocenten waarbij kaartjes worden verzilverd, leveren deze weer in bij het meldpunt.

Beloningen

Individueel

Wat	Aantal punten
Vrijstelling begeleidingsuur (in overleg met de mentor)	1
Koek of drankje naar keuze bij de counter	3
Snack (kaasbroodje/worstenbroodje) naar keuze bij de counter	4
Eenmalige vrijstelling voor 8 uur melden	5
Frikandelbroodje bij de counter	6
Vrijstelling lesuur (in overleg met mentor en docent)	10

Met de klas – in overleg met de mentor

Wat	Aantal punten
Samen de inhoud van een les bepalen	40
Samen een film kijken tijdens de les	40

Figuur 1: De verschillende fasekaartjes

Bijlage 4: Administratie

Stap 1, ga naar Magister - aanwezigheid - inzicht

Stap 2, bekijk per week de meldingen

Tip: je kunt kleuren instellen voor bepaalde aantallen
Zo wordt 2 x OT zwart, 4x oranje en 6x rood bijv.
Je ziet in één overzicht je hele klas per leerling

Stap 3, vul tijdens ZCO-Mentorverg. het Excelbestand in

	Week	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Lnr.	Voornaam																																							
1	Adam	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	4	4	4	2	1		1	1	1	1	1	1	1														
2	Bas	2	1	1	1	1	1	2	2	1			1	2	1	1	2	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
3	Cas	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	4	4	4	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
4	Daan	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
5	Emma	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
6	Fleur	2	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
7	Gijs	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1	1	1	1													
8	hidde	1	1	1	1	1	1	1	1	1			2	2	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
9	Iris	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	4												
10	Jasper	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
11	Kiki	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1	1	1	1													
12	Liam	2	2	1	1	1	1	1	1	1			1	2	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	2	1													
13	Mila	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
	Noah																	2		1	1	1	1	1	1	1														
14	Olivia	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
15	Pim	2	1	1	1	1	1	1	1	1			1	2	2	2	1	2		1	1	1	1	1	1	1	2	2												
16	Quinn	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
17	Ruben	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	2		1	1	1	1	1	1	1	1													
18	Sara	1	1	1	1	1	2	1	1	1			2	2	1	2	2	2		2	1	2	1	1	1	2	1													
19	Tess	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
20	Umit	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
21	Vera	2	1	1	1	1	2	2	1	1			1	2	1	2	1	2		1	1	1	1	1	1	2	1													
22	Wout	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
23	Xander	2	2	1	1	2	2	1	3	3			3	3	3	3	3	3		3	3	3	3	3	3	3	3													
24	Yara	1	1	1	1	2	1	1	1	1			1	2	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1													
	Totaal																																							
25																																								
26																																								
	Totaal																																							
	Aantal fase 1	18	22	24	24	22	21	22	22	23	0	0	19	14	20	18	20	17	0	23	24	23	24	24	20	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	Aantal fase 2	6	2	0	0	2	3	2	1	0	0	0	4	7	1	3	3	7	0	1	0	1	0	1	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Aantal fase 3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		